

Administrativa staben

Datum
2008-04-04

Vår referens
2008/725-01

Miljödepartementet
Rättsenheten
103 33 STOCKHOLM

Ert datum
2008-02-20

Er referens
M2007/4702/R

Angående förslag till "Forum vid prövning av sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle"

Sammanfattning

Statens strålskyddsinstitut (SSI) delar regeringens bedömning och tillstyrker därför förslaget.

Oavsett att det nu aktuella förslaget aktualiserats i ett visst sammanhang och av specifika omständigheter är problemställningen av principiellt intresse och kan också aktualiseras i andra sammanhang i verksamhet med joniserande strålning¹, inbegripet kärnteknisk verksamhet. Därför bör övervägas om inte den aktuella bestämmelsen bör ges en mer generell utformning.

Allmänt

Rubricerade förslag avser att säkerställa en sammanhållen prövning enligt miljöbalken vid en och samma miljödomstol när en slutförvarsansökan annars riskerar att prövas vid två eller flera miljödomstolar. SSI delar bedömningen att det finns starka skäl som talar för att prövningen av slutförvarssystemet bör utföras av en och samma miljödomstol och anser att prövningar i flera domstolar av en sammanhållen fråga onödigtvis riskerar att framstå som rättsosäkra, kostnadsineffektiva och tidsfördröjande. Den föreslagna utformningen av bestämmelsen har dock karaktär av lex in casu fastän den grundläggande problemställningen också kan förekomma i andra sammanhang. SSI anser därför att man bör överväga om inte bestämmelsen bör ges en mer generell utformning.

Som ett led i förberedelserna för att lägga samman SSI och Statens kärnkraftinspektion (SKI) har Organisationskommittén för strålsäkerhet gått igenom och analyserat strålskyddslagen (1988:220), kärntekniklagen (1984:3) och annan relevant lagstiftning, bl.a. miljöbalken. Organisationskommittén för strålsäkerhet har därvid bl.a. identifierat att det förekommer risk för överlappande tillsyn mellan tillsynsmyndigheterna enligt nämnda lagar samt att överklaganden kan prövas i skilda ordningar hos regeringen, miljödomstolar och länsrätten. Dvs. frågeställningar som i vart fall principiellt är närbesläktade med de som aktualiseras i rubricerade remiss. Organisa-

¹ IAEA Safety Standards SF-1; "The fundamental safety objective is to protect people and the environment from harmful effects of ionizing radiation". Begreppet safety, säkerhet, inkluderar såväl strålskydd som kärnteknisk verksamhet. SF-1 ger uttryck för tio grundläggande principer som det ankommer på IAEAs medlemmar att följa.

tionskommitten för strålsäkerhet har föreslagit en översyn av den relevanta lagstiftningen. SSI ställer sig bl.a. på denna grund bakom förslaget.

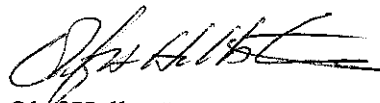
Med anledning av den underliggande principfrågan vill SSI även uppmärksamma Miljöprocessutredningen (M 2007:04), vilken utreder en ny instansordning för vissa miljöbalks- och PBL-ärenden samt ett samordnat dömmande vid miljödomstolarna. Miljöprocessutredningen ska vidare utreda och föreslå organisations- och författningsändringar för en samordning av miljödomstolar och fastighetsdomstolarna (dir. 2007:94). Enligt utredningens tilläggsdirektiv (2007:184) ska utredaren även föreslå de organisations- och författningsändringar som behövs för en förändrad instansordning för mål om A-verksamheter och vattenverksamhet, samt lämna förslag om antalet miljödomstolar och angående vilka handläggningsregler som ska gälla i mål som handläggs i dessa domstolar.

Den förändrade instansordningen samt frågan om vilka handläggningsregler som ska gälla för tillsyn och tillståndsärenden avseende s.k. A-verksamheter kan få direkt betydelse för den verksamhet som idag bedrivs av SSI och SKI och efter den 1 juli 2008 av Strålsäkerhetsmyndigheten. Verksamhet med strålning, inbegripet kärnteknisk verksamhet, är verksamheter som omfattas av A-listan i förordningen (1989:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. SSI anser det därför angeläget att det klargörs i vilken omfattning Miljöprocessutredningens uppdrag får konsekvenser för verksamheten vid den blivande strålsäkerhetsmyndigheten och att, för det fall sådana konsekvenser uppstår, samordning sker med den av Organisationkommittén för strålsäkerhet föreslagna översynen av relevant lagstiftning.

STATENS STRÅLSKYDDSSINSTITUT

Carl-Magnus Larsson
Generaldirektör

Olof Hallström
Administrativ chef och chefsjurist.
Föredragande